

สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย

นางสาวอุไรวรรณ จันทร์ปลิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE EXPECTED COMPETENCY OF NOSOCOMIAL INFECTION SURVEILLANCE
OF STAFF NURSE IN PATIENT UNITS**

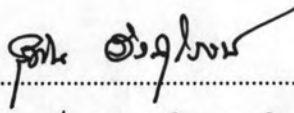
Miss. Ouraiwan Chunplin

**A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2008
Copyright of Chulalongkorn University**

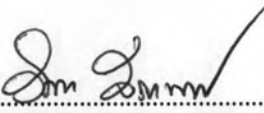
511587

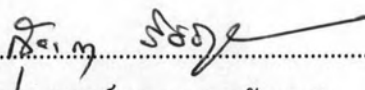
หัวข้อวิทยานิพนธ์ สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาล
ประจำการในหอผู้ป่วย
โดย นางสาวอุไรวรรณ จันทรปลิน
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล

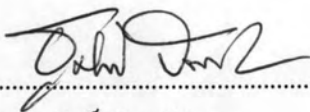
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล)

.....กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร. ชุศักดิ์ ชัมภลิจิต)

อุไรวรรณ จันทรปลิน : สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาล
ประจำการในหอผู้ป่วย (THE EXPECTED COMPETENCY OF NOSOCOMIAL
INFECTION SURVEILLANCE OF STAFF NURSE IN PATIENT UNITS)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ. ดร. สุชาดา รัชชกุล, 180 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ
ของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย โดยใช้เทคนิค EDFR กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน
24 คนคัดเลือกตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการเฝ้าระวังการติด
เชื้อในโรงพยาบาลทั่วประเทศใน 4 กลุ่มสาขา คือ กลุ่มสาขาการบริหารโรงพยาบาลและบริหารการ
พยาบาล กลุ่มสาขาการศึกษาพยาบาล กลุ่มสาขาการปฏิบัติการพยาบาล และ กลุ่มสาขาการระบาดวิทยา
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นรอบแรกเป็นแบบสัมภาษณ์ รอบที่ 2
และรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ใช้ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 70 วัน
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาล
ประจำการในหอผู้ป่วยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ประกอบด้วยสมรรถนะ 37
ข้อ เป็นสมรรถนะที่มีระดับความสำคัญมากทั้ง 37 ข้อ จำแนกได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรวดเร็วของการรายงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยสมรรถนะ 12 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการเฝ้าระวังและวินิจฉัยการติดเชื้อ ประกอบด้วยสมรรถนะ 6 ข้อ
3. ด้านความครอบคลุมของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยสมรรถนะ 8 ข้อ
4. ด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวัง ประกอบด้วยสมรรถนะ 11 ข้อ

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล..

ปีการศึกษา.....2551.....

ลายมือชื่อนิติศ..... glassa อินทรพัฒน์.....

ลายมืออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... ศ.ดร. สุชาดา รัชชกุล.....

##4777858736: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: NOSOCOMIAL INFECTION SURVEILLANCE / EXPECTED COMPETENCY

OURAIWAN CHUNPLIN: THE EXPECTED COMPETENCY OF NOSOCOMIAL INFECTION SURVEILLANCE OF STAFF NURSE IN PATIENT UNITS

THESIS PRINCIPAL ADVISOR: ASST. PROF. SUCHADA RATCHUKUL, Ed. D., R.N., 180 pp.

This research had the main objective to study the expected competency of nosocomial infection surveillance of staff nurse in patient units by using EDFR technique. The Participants were 24 experts including nosocomial infection surveillance overall all hospitals in 4 group were as follow; Group of hospital and nursing administration, group of nursing education, group of nursing operation, group of epidemiology, the tool using for research was a questionnaire created by researchers for; The first phase instrument was interview form, second phase and third phase were a questionnaire of estimation scale in a period of data collection about 70 day, analyzing data by evaluating on median and interquartiles range.

In regard of research result was found that the expected competency of nosocomial infection surveillance of staff nurse in patient units in which the participants had also the same recommendations compounding all of 37 items as the very important and divided into 4 parts as follows;

1. Readiness of reporting infection surveillance compounding of 12 items.
2. Competency of surveillance and diagnosis of infection compounding of 6 items.
3. Comprehensive of infection surveillance compounding of 8 items.
4. Motivation for seeking cooperation of surveillance compounding of 11 items.

Field of study :.....Nursing Administration.... Student's Signature : *Ouraiwan Chunplin*
 Academic year :.....2008..... Principal advisor's Signature : *Suchada Ratchukul*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา ความเอื้ออาทร และความช่วยเหลืออย่าง คีติง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนช่วยเหลือชี้แนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความตั้งใจที่ปรารถนาดีต่อศิษย์อย่างแท้จริง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็น อย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. วิภา จีระแพทย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. ชูศักดิ์ ชัมภลิจิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ในการเรียนรู้ตลอดเวลาของ การศึกษาในคณะพยาบาลศาสตร์

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 24 ท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และให้ความ ร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่างๆ ตลอด ระยะเวลาของการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณคุณไพรวรรณ โป๊ะฟ้า คุณวัชรีย์ เอี่ยมอิมสำราญ หัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรม ชายที่คอยสนับสนุนรวมทั้งคอยอำนวยความสะดวกเรื่องเวลาในการศึกษาโดยตลอดมา

ขอขอบพระคุณในน้ำใจ ความช่วยเหลือและกำลังใจจากพี่ๆ เพื่อนๆ ทุกท่าน ขอขอบพระคุณหัวหน้าหอผู้ป่วย และเพื่อนร่วมงานประจำหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายทุกท่านที่ให้ กำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบคุณคุณอุบลเดช ไข่มไ้ม้ เพื่อนที่แสนดีที่ทำให้คิดค้นตัดสินใจเลือกศึกษาต่อจนพบกับ ความสำเร็จ คุณปุ่นแต่ง จันทรปลิน คุณยายแสง ภักดี ทั้ง 3 ท่านที่ล่องรับไปในขณะที่กำลังศึกษา โดยไม่มีโอกาสได้เห็นความสำเร็จของคิดค้น

ขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้สามารถทำงานวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ตลอดมา คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขออุทิศให้กับบุพการี คณาจารย์ เพื่อน เพื่อนร่วมงานและผู้มี พระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญแผนภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	92
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	102
รายการอ้างอิง.....	112
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	122
ภาคผนวก ข. คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	144
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	155
ภาคผนวก ง. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	174
ภาคผนวก จ. ตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักรอบที่ 3.....	178
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	180

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงระดับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นในงานสำหรับพยาบาลประจำการ	50
2 การลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	63
3 สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ผู้ป่วยโดยบูรณาการจากการทบทวนวรรณกรรมและจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลหลัก.....	88
4 ค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ของความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการ ในหอ ผู้ป่วยผู้ป่วยจำแนกรายด้าน.....	96
5 ค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ของความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอ ผู้ป่วยผู้ป่วยด้านความรวดเร็วของการรายงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อ จำแนกรายข้อ.....	97
6 ค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ของความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอ ผู้ป่วยผู้ป่วยด้านความสามารถในการเฝ้าระวังการติดเชื้อและการวินิจฉัยการติดเชื้อจำแนก รายข้อ.....	99
7 ค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ของความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอ ผู้ป่วยผู้ป่วยด้านความครอบคลุมของการเฝ้าระวังการติดเชื้อจำแนกรายข้อ.....	100
8 ค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ของความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอ ผู้ป่วยผู้ป่วยด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวังจำแนกรายข้อ.....	101

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 แสดงวงจรของกลไกการแพร่กระจายของเชื้อโรค.....	14
2 แสดงการเฝ้าระวังโดยพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (Infection Control Nurse: ICN) ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาล.....	24
3 แสดงการเฝ้าระวังโดยพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย (Infection Control Ward Nurse: ICWN) ซึ่งทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาล.....	25
4 แสดงการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลโดยพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำ หอผู้ป่วย (Infection Control Ward Nurse: ICWN) ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลการ ติดเชื้อในโรงพยาบาลแล้วส่งข้อมูลให้กับพยาบาลควบคุมการติดเชื้อของแผนก.....	27
5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	72